

“การศึกษานั้นเป็นเรื่องของทุกคน และไม่ใช่ว่าเฉพาะในระยะ
หนึ่ง เป็นหน้าที่โดยตรงในระยะเดียวไม่ใช่อย่างนั้น ตั้งแต่เกิดมาก็
ต้องศึกษา เติบโตขึ้นมาก็ต้องศึกษา จนกระทั่งถึงขั้นที่เรียกว่า
อุดมศึกษา อย่างที่ท่านทั้งหลายกำลังศึกษาอยู่ หมายความว่าการศึกษา
ที่ครบถ้วน ที่อุดม ที่บริบูรณ์ แต่ต่อไปเมื่อออกไปทำหน้าที่การ
งานก็ต้องศึกษาต่อไปเหมือนกัน มิฉะนั้นคนเราก็อยู่ไม่ได้ แม้จบ
ปริญญาเอกแล้วก็ต้องศึกษาต่อไปตลอด หมายความว่า การศึกษาไม่
มีสิ้นสุด”

**พระบรมราชาวาท ของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
20 เมษายน 2521**

คำนำ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ครูต้นแบบได้ทำการศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนของตน รวมทั้งพัฒนาเครือข่าย เพื่อเผยแพร่รูปแบบการเรียนการสอนอย่างไม่หยุดนิ่ง เพื่อให้เพื่อนครูทั้งหลายสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ เอกสาร “ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ” นี้ เป็นเอกสารที่ครูต้นแบบ ปี 2541 และปี 2542 ได้ส่งผลการปฏิบัติงานวิจัยและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนของตน ที่กลั่นกรองจากประสบการณ์จริงในการจัดการเรียนการสอนออกมาเป็นแนวทาง และวิธีการที่มีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เห็นความสำคัญและมีความภูมิใจที่ได้เสนอผลงานการวิจัยและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนของครูต้นแบบ เพื่อนำไปใช้เป็นแบบอย่างแก่ครูในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเก่ง ดี และเรียนรู้อย่างมีความสุข เพื่อยังประโยชน์ให้เกิดแก่ผู้เรียนสำคัญที่สุด และนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้และการปฏิรูปการศึกษาของชาติสืบไป

๕๐ ๖๖ —
๖

(นายรุ่ง แก้วแดง)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

สารบัญ

หน้า

6 คำนำ	
6 สารบัญ	
6 กว่าจะเป็นครูต้นแบบ	1
6 การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	
การสอนแบบ : คิดก่อนทำ แล้วนำมาจัดคุณภาพ	6
รูปแบบ และขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนการสอน	6
แผนภูมิ รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนการสอนศิลปศึกษา	10
หลักการในการสอนแบบ “คิดก่อนทำ แล้วนำมาจัดคุณภาพ”	11
การสอนศิลปศึกษา จากประสบการณ์	20
การสอนศิลปศึกษา โดยยึดหลัก CIPPA ART MODEL	20
การสอนศิลปศึกษา แบบโครงการ	24
ตัวอย่าง โครงการ	25
การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมที่เรียนรู้ของผู้เรียน	28
ตัวอย่าง โครงการจัดสิ่งแวดล้อม	29
6 ภารกิจครูต้นแบบ เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียน	33
6 จากครูต้นแบบขยายสู่เพื่อนครูเครือข่าย	
อย่างไม่หยุดยั้ง	39
6 บรรณานุกรม	41
6 แนะนำครูต้นแบบปี 2542	45
6 คณะผู้ดำเนินการ	46

การจัดกระบวนการเรียนรู้

ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสอนแบบ

“คิดก่อนทำ แล้วนำมาจัดคุณภาพ”

□ กว่าจะเป็นครูต้นแบบ □

ครูปริพนธ์ วรรณิกา เกิดเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2503
อยู่บ้านเลขที่ 138 หมู่ที่ 3 บ้านปากคลองใต้ ตำบลนครชุม อำเภอ
เมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร เป็นบุตรคนที่ 2 ของคุณพ่อพิน
กรรณิกา และคุณแม่บุญมี อึ้งเส็ง ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ภรรยา
ชื่อ นางณัฐนันท์ วรรณิกา อาชีพรับราชการครู มีบุตร 1 คน ชื่อ
เด็กชายชริวิทย์ วรรณิกา ชีวิตในวัยเด็ก ได้ศึกษาชั้นประถมศึกษาเมื่อ
ปี 2517 ที่โรงเรียนวัดพระบรมธาตุ และโรงเรียนเมืองกำแพงเพชร
ตำบลนครชุม ต่อมาได้สอบเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม
จนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในปี 2519 มีความใฝ่ฝันอยากจะ
เรียนด้านศิลปะที่โรงเรียนเพาะช่าง แต่ต้องเลิกล้มความคิดนี้ เพราะ
ครอบครัวมีภาระต้องส่งน้องได้เรียนต่อ จึงตัดสินใจเรียนต่อที่
วิทยาลัยครูกำแพงเพชร ซึ่งสามารถใช้เวลาว่างในวันหยุดเรียน หา
รายได้ระหว่างเรียนช่วยเหลือครอบครัวไปด้วย ในปี 2522 ได้จบ
การศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา

วันแรกของการเข้ารับราชการครู คือวันที่ 21 พฤษภาคม 2522 ในตำแหน่งครู 1 โรงเรียนชุมชนบ้านคลองลาน กิ่งอำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร เป็นชีวิตครูบ้านนอก ได้สอนนักเรียนชาวไทยภูเขาหลายเผ่า ชาวไทยพื้นราบที่ด้อยโอกาสและยากจน ต่อมาปี 2525 ได้ไปช่วยราชการที่ฝ่ายวิชาการ สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอคลองลานร่วม 2 ปี ช่วงเวลาดังกล่าว พ.ม. ได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง จนกระทั่งสอบได้วิชาชุดครูพิเศษมัธยม

ในปี 2527 ได้ย้ายมาทำการสอนที่โรงเรียนวัดคูยาง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองกำแพงเพชร ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ตั้งอยู่ในตัวเมือง ด้วยเหตุผลคือ ต้องการดูแลและทดแทนคุณบุพการีพร้อมกับพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดีขึ้น โดยการหารายได้เสริมจากงานรับจ้างเขียนป้ายและงานช่างศิลป์ทั่วไป ที่สามารถทำได้ในเวลาว่างจากงานประจำ เพื่อช่วยสนับสนุนน้อง ให้มีโอกาสได้ศึกษาต่อจนสำเร็จทุกคน

การต่อสู้ด้วยสติปัญญา อาศัยหลักธรรมเป็นเครื่องชี้นำทางและความความต้องการเพิ่มคุณวุฒิให้กับตนเอง จึงได้ศึกษาต่อในระบบศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สำเร็จปริญญาตรี สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์บัณฑิต เมื่อปี 2531 จากนั้น มีความหวังขอเพียงเป็นครูสอนศิลปะที่ดี จึงได้ศึกษาต่อภาคพิเศษ (กศ.บป.) ในสาขาศิลปศึกษา โดยใช้เวลาของวันเสาร์-อาทิตย์เรียนรู้ จนสำเร็จการศึกษาในปี 2533

นับตั้งแต่โรงเรียนมอบหมายให้ทำหน้าที่ครูพิเศษสอนประจำวิชาศิลปศึกษา และงานศิลปะของโรงเรียนเมื่อปี 2527 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน ได้พยายามพัฒนาตนเองให้มีลักษณะของความเป็นครูที่ดี พัฒนาการเรียนการสอนด้วยการศึกษารูปแบบการสอน เทคนิควิธีการสอน ทฤษฎีการเรียนรู้ หาความรู้ใหม่จากผู้รู้ เอกสาร หนังสือ และฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเอง แล้วนำไปใช้กับนักเรียนในแต่ละกลุ่ม แต่ละรุ่นอย่างต่อเนื่อง

รางวัลเกียรติยศแห่งวิชาชีพครูศิลปศึกษาที่ได้รับ ได้แก่

1) ปีการศึกษา 2539 ได้รับรางวัลชนะเลิศครูศิลปศึกษาดิเด่นระดับอำเภอ และรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ครูศิลปศึกษาดิเด่นระดับจังหวัด และในงานวันประถมศึกษาแห่งชาติ

2) ปีการศึกษา 2540 เป็นปีที่ประสบความสำเร็จ เมื่อได้รับโล่ครูผู้สอนดีเด่น จากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พร้อมเกียรติบัตรครูผู้สอนศิลปะดีเด่น และรางวัลชนะเลิศในระดับจังหวัด

3) ปีการศึกษา 2541 ได้เป็นผู้นำของชมรมศิลปะในการพัฒนานักเรียน ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการคัดเลือกเป็นนักเรียนดีเด่นและนักเรียนพระราชทานระดับจังหวัด รวมทั้งพัฒนาสมาชิกของชมรมศิลปะให้ได้มีโอกาสฝึกฝนพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะ จนได้รับรางวัลในการประกวดแข่งขันทักษะด้านศิลปะจำนวนหลายรางวัล ส่งผลให้ครูได้รับรางวัลข้าราชการครูดีเด่น จากสมาคมนักหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนของจังหวัดกำแพงเพชร

ในวันนักขาว เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2542

4) ปีการศึกษา 2542 รางวัลครูต้นแบบ ปี 2542 สาขา ศิลปศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) สำนักนายกเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2542 และได้รับรางวัลเกียรติบัตร “ครูดีที่หนูรัก” จากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

5) ปีการศึกษา 2543 ได้รับโล่รางวัลประกาศเกียรติคุณ “เชิดชู คนดีเมืองกำแพง” สาขาการศึกษาของหอการค้าจังหวัดกำแพงเพชร ร่วมกับสถาบันราชภัฏกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2543

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

□ การสอนแบบ :

คิดก่อนทำ

แล้วนำมาจัดคุณภาพ □

รูปแบบ และขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนการสอน

แนวทางดำเนินการพัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษาแบบ “คิดก่อนทำ แล้วนำมาจัดคุณภาพ” ที่มีขั้นตอนเป็นลำดับตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ได้นำทักษะกระบวนการ 9 ขั้น ของกรมวิชาการ มาประยุกต์ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชา สรุปได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความตระหนักในปัญหาและความจำเป็น

การแข่งขันในปัจจุบัน ประเทศจะอยู่รอดได้ ขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชาชน ประชาชนจะมีคุณภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับการฝึกอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชน การจัดกิจกรรมศิลปศึกษาเป็นแนวทางหนึ่งที่มีพลังกระตุ้นพัฒนาศักยภาพเด็กและบุคคล ซึ่งโลกในอนาคตต้องการคนที่มีคุณลักษณะ ดังนี้

1.1 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถคิดวิเคราะห์ เลือกรับ และปฏิเสธข้อมูลข่าวสารได้

1.2 มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร และสามารถการ สร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น

1.3 มีค่านิยมในการตัดสินใจที่ถูกต้อง รู้ว่าตัวเองคือใคร ต้องการอะไร และสามารถอธิบายได้เกี่ยวกับการตัดสินใจ

1.4 มีความสามารถในการเรียนรู้ หัวใจสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ คือ เป็นบุคคลที่เรียนรู้ได้ตลอดเวลา

1.5 มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและ สังคมสมัยใหม่ รวมทั้งมีความสามารถจัดการกับอารมณ์และควบคุม สถานะความเครียดได้

ผลการศึกษางานวิจัยพบว่า ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สามารถ พัฒนาได้ และมีส่วนสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนรู้ ถ้าเด็กได้รับการ กระตุ้นการเรียนรู้ที่ถูกวิธีในสมองส่วนนี้ รวมทั้งเด็กได้รับ ประสบการณ์ที่เหมาะสม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่จะเติบโตเต็ม ศักยภาพ อันจะเป็นพื้นฐานการพัฒนาสู่คุณค่าแห่งมนุษย์ที่สมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 2 คิดวิเคราะห์วิจารณ์

การใช้กิจกรรมศิลปะศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กและบุคคล โดยเริ่มจากกล้ามเนื้อเล็ก หรือนิ้วมือ ที่จะไปกระตุ้นเส้นใยประสาทของ ผู้เรียน ให้มีการพัฒนามากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเขียนภาพ การปั้น การแกะสลัก การพิมพ์ การฉีก การปะติด และการพับ จะเป็นสิ่ง กระตุ้นสมองและการเรียนรู้ได้มากขึ้น ยิ่งมากเท่าไรก็ยิ่งทำให้ผู้เรียน

มีความจำดี รับข้อมูลต่างๆ และเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น

การพัฒนาหลักสูตรและการสอนศิลปะในปัจจุบัน จะต้องจัดประสบการณ์ทางศิลปะเพื่อกระตุ้นความคิดของเด็ก ได้ซึมซับความรู้ในคุณค่าของงานศิลปะที่ดี และมีคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 3 สร้างทางเลือกอย่างหลากหลาย

การเรียนรู้ศิลปะในโรงเรียน จะต้องมีการปรับเปลี่ยนระบบแนวความคิดใหม่ๆ ความเชื่อแบบเก่าๆ ของครูผู้สอน ต้องลดบทบาทที่เป็นผู้บอกความรู้ให้เด็กมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก เป็นนักจัดการการเรียนรู้เพื่อให้เด็กแสดงออกอย่างอิสระ สร้างสรรค์ด้วยตนเองโดยมีสื่อการสอนและนวัตกรรมให้เป็นแนวทาง เช่น แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เทคนิควิธีการสอน โครงการ ใครงาน แฟ้มสะสมผลงานนักเรียน นิทรรศการศิลปะ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินและเลือกทางเลือก

ควรตัดสินใจเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในทรัพยากรที่ค่อนข้างจำกัด

ขั้นตอนที่ 5 กำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ

เมื่อเลือกแนวทางที่เหมาะสม สามารถจะนำมาพัฒนาการเรียนการสอนได้แล้ว จึงนำมาจัดทำเป็นโครงการ ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน เช่น โครงการพัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษา โครงการนิทรรศการศิลปะ โครงการชมรมศิลปะเด็กและเยาวชน

ขั้นตอนที่ 6 ปฏิบัติด้วยความชื่นชม

เมื่อเห็นคุณค่า ประโยชน์หรือความจำเป็นมาตั้งแต่แรก ย่อมจะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรมหรือ โครงการ ปฏิบัติงานด้วยความชื่นชม ทั้งตนเองและผู้ร่วมงาน

ขั้นตอนที่ 7 ประเมินระหว่างปฏิบัติ

ใช้การสังเกต การจดบันทึกข้อมูลว่าผู้เรียนแต่ละคน ได้มีการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ในระยะดำเนินการของแต่ละโครงการ ว่ามีปัญหอะไร สาเหตุของปัญหา แล้วจึงตัดสินใจปรับปรุง

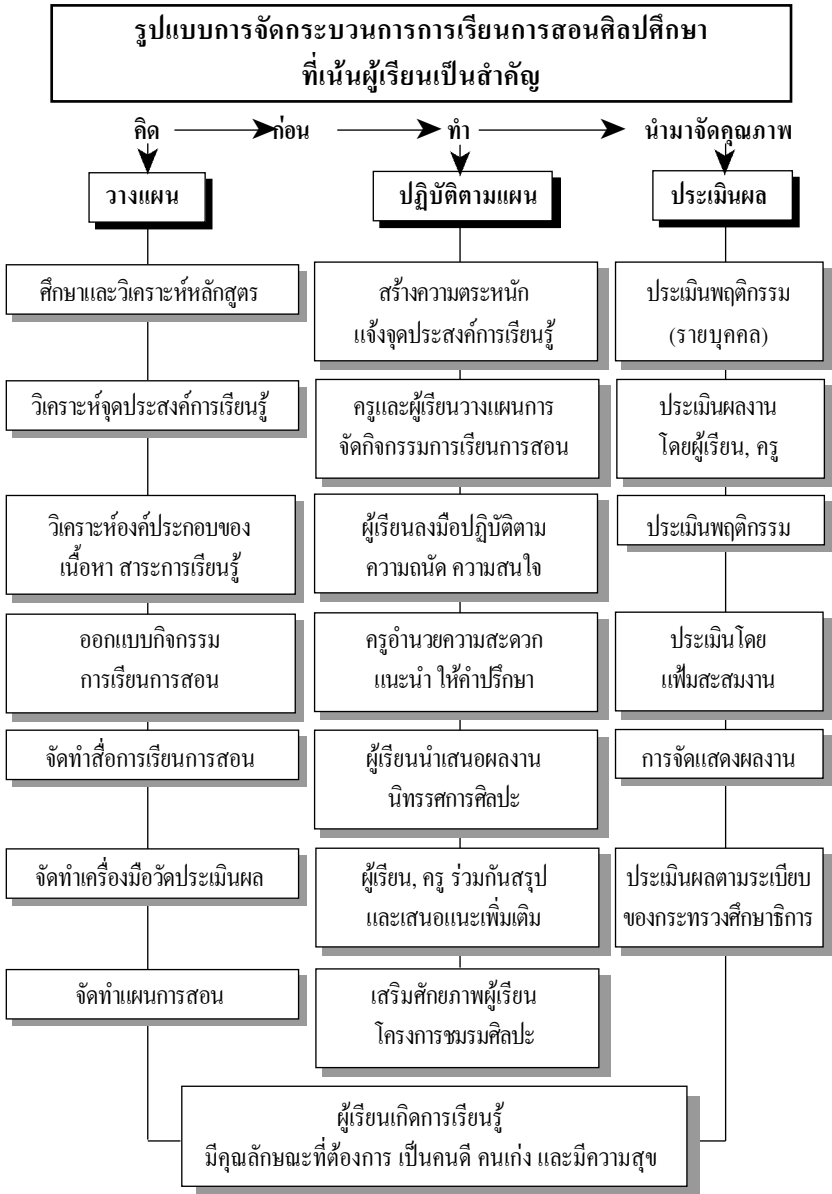
ขั้นตอนที่ 8 ปรับปรุงให้ดีขึ้นเสมอ

โดยแก้ไข หรือหาประสบการณ์เพิ่มขึ้นจากสื่อต่างๆ

ขั้นตอนที่ 9 ประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ

เป็นขั้นสุดท้าย เมื่อครบตามเวลาที่กำหนดไว้ ผู้รับผิดชอบโครงการกิจกรรมต่างๆ ควรจะได้สรุปผลว่าได้ทำงานสำเร็จตามที่ระบุไว้วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

แผนภูมิ รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนการสอนศิลปะศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

หลักการในการสอนแบบ “คิดก่อนทำ แล้วนำมาจัดคุณภาพ”

หลักการต่างๆ ที่นำมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ศิลปศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีดังนี้

1. คิด

ตรงกับขั้นตอนการวางแผนการจัดการเรียนรู้ โดยศึกษา และวิเคราะห์หลักสูตร การศึกษากระบวนการเรียนการสอน มีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ ผู้เรียน ครูผู้สอน (ผู้อำนวยความสะดวก) และความสัมพันธ์ของผู้เรียนและครูผู้สอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้ง ย่อมแตกต่างกันไปตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ เนื้อหา รูปแบบการสอน และเทคนิควิธีการสอน ที่ครูนำมาใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละวัย ในปัจจุบันได้มีการวางแผนกิจกรรมอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่เป็นแนวทางในการตรวจสอบสภาพปัญหา และความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร

หลักสูตร เป็นหัวใจของการเรียนการสอน ความสำเร็จของการจัดการศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับหลักสูตรเป็นประการสำคัญ เพราะหลักสูตรจะเป็นข้อกำหนดว่า ผู้เรียนจะเรียนอะไร เพื่ออะไร ผู้ที่จะทำหน้าที่สอนได้จะต้องเป็นผู้ที่เข้าใจหลักสูตรอย่างดีด้วย ดังนั้นครูศิลปะ จึงจำเป็นต้องศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาสาระ เพราะหลักสูตรเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวที่ครู

จะต้องปฏิบัติตาม แต่ก็ควรปรับให้เป็นหลักสูตรของท้องถิ่นหรือในห้องเรียน จะดีกว่านำหลักสูตรส่วนกลางมาใช้

การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร จะทำให้ครูได้เห็นภาพต่างๆ ว่า การเรียนการสอนนั้น จะจัดและดำเนินการอย่างไร จะปรับปรุงแก้ไขส่วนใด เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์และสภาพแวดล้อมของสังคมไทย และสังคมโลกในยุคปัจจุบัน โดยนำมาจัดทำเป็นตารางวิเคราะห์หลักสูตรจากคำอธิบายรายวิชาศิลปศึกษาในประเด็นหลักๆ เช่น กิจกรรม เนื้อหาวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นต้น

2) การวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้

เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รู้ ซึ่งมีทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติ จุดประสงค์การเรียนรู้ จะได้มาจากจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ และจุดประสงค์ในคำอธิบายในรายวิชา

การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สมบูรณ์นั้น จะต้องเขียนให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน และเขียนในเชิงพฤติกรรม จุดประสงค์สามารถจำแนกได้ 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

3) วิเคราะห์องค์ประกอบของเนื้อหา

ในการพิจารณาเลือกรายละเอียดของเรื่อง ที่ใช้จัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ประกอบด้วย ทฤษฎี หลักการ วิธีการและแนวปฏิบัติ โดยครูผู้สอนจะต้องศึกษาหาความรู้จากเอกสาร ตำราเรียน หนังสือ คู่มือครู และแหล่งความรู้ต่างๆ นำ

มาใช้ประกอบให้เหมาะกับวัยและระดับของผู้เรียน ทั้งในด้านความ
ยากง่ายและความถูกต้องเหมาะสม เนื้อหาสาระการเรียนรู้ควรเป็น
เรื่องใกล้ๆ ตัวก่อนที่จะรู้เรื่องไกลตัว เช่น ภูมิปัญญาของท้องถิ่น
ชุมชนของเรา เป็นต้น

4) ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน

การออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม จะสอดคล้องกับจุด
ประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สภาพแวดล้อม การเรียนรู้ด้านต่างๆ
และฝึกกระบวนการที่สำคัญให้กับผู้เรียน กระบวนการที่ครูศิลปะ
สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย

4.1 กระบวนการทางศิลปะ

4.2 กระบวนการกลุ่ม

4.3 ทักษะกระบวนการ 9 ขั้น

นอกเหนือจากกิจกรรมทั้งสามที่กล่าวนี้ ผู้สอนยังต้อง
นำเอาเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายมาใช้ เพื่อสนองความต้องการ
และวิธีการเรียนของผู้เรียน ในการสอนแต่ละครั้งครูผู้สอนอาจจะใช้
เทคนิควิธีการสอนหลายๆ วิธีประกอบกัน เช่น การสืบค้น การอภิปราย
การถามตอบและการฝึกปฏิบัติ เป็นต้น

สำหรับเทคนิควิธีการสอนแบบต่างๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน
ยังไม่มีผลการวิจัยที่บ่งชี้ว่า วิธีใดดีที่สุด เพราะวิธีการสอนแต่ละวิธีต่าง
ก็มีลักษณะเด่นและข้อจำกัดในตัวเอง

5) การจัดทำสื่อการเรียนการสอน

สื่อการสอน คือ สิ่งที่เป็นพาหนะช่วยให้ผู้เรียนสามารถ

พัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ การสอนและจุดประสงค์ของหลักสูตร ได้ สื่อการสอนที่นำมาใช้กับการเรียนการสอนศิลปะ แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

5.1 สื่อประเภทวัสดุ ได้แก่ สื่อที่ทำหน้าที่เก็บความรู้ในลักษณะของภาพ เสียง และตัวอักษรในรูปแบบต่างๆ ที่ผู้เรียนสามารถใช้เป็นแหล่งการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริงมี 2 ประเภท

1) วัสดุที่เสนอความรู้ได้จากตัวเอง ได้แก่ หนังสือ ตำรา หุ่นจำลอง รูปภาพ แผนภูมิ ภาพถ่าย ผลงานศิลปะ ใบความรู้ เป็นต้น

2) วัสดุที่ต้องอาศัยสื่อประเภทเครื่องกลไกเป็นตัวนำเสนอความรู้ ได้แก่ แผ่นสไลด์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ และโทรทัศน์ เป็นต้น

5.2 ประเภทอุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องฉายข้ามศีรษะ กล้องถ่ายภาพ เครื่องคอมพิวเตอร์

5.3 ประเภทเทคนิควิธี ได้แก่ วิธีการสอนแบบต่างๆ การจัดแสดง และนิทรรศการ เป็นต้น

สำหรับการจัดทำสื่อการเรียนการสอน ผู้สอนควรพิจารณาเลือกเทคนิควิธีการสอนพร้อมๆ ไปด้วยกับการกำหนดสื่อการเรียนการสอน ซึ่งต้องสอดคล้องกัน การจัดทำควรใช้วัสดุราคาประหยัด หรือวัสดุในท้องถิ่น ถ้าให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตก็จะเพิ่มคุณค่าของสื่อมากขึ้น เช่น สื่อการเรียนรู้อัลติมีเดีย ศิลปะจากปฏิทิน สื่อสวดด้วยขลุ่ย เป็นต้น

6) การจัดทำเครื่องมือการวัดผลและประเมินผล

วิธีการวัดผลและประเมินผล ที่ยอมรับว่าสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เพราะเป็นวิธีการที่สามารถค้นหาความสามารถ และความก้าวหน้าในการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน วิธีการที่ใช้ประเมิน ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การนำเสนอผลงาน และแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

ในการกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผลจะต้องเริ่มจากการวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ว่า เป็นจุดประสงค์ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมด้านใด ระดับใด แล้วจึงกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล

7) จัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เมื่อหลังจากทำรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของแผนการสอนเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะเป็นขั้นตอนของการนำรายละเอียดเหล่านั้นมาเติมลงในรูปแบบแผนการสอน จากนั้นจึงทำการประเมินแผนการสอน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมครอบคลุมเพื่อการปรับปรุง แก้ไขแผนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อาจดำเนินการเป็น 3 ระยะ คือ ก่อนนำไปใช้ ระหว่างนำไปใช้ และเมื่อสิ้นสุดการใช้แผนการสอน หลังจากการสอนตามแผนการสอนจนจบแผน หรือจบแต่ละหน่วย ควรมีการประเมินเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

7.1 ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยการทดสอบหลังเรียน แล้วนำคะแนนไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกับ

ทดสอบก่อนเรียน เพื่อชี้วัดว่าแผนการสอนที่จัดทำขึ้น ใช้งานได้ผลดีเพียงใด

7.2 ประเมินจากผลการนำบันทึกระหว่างการใช้แผนแต่ละแผน นำมาสรุปรวมเมื่อสอนจบแต่ละหน่วยหรือแต่ละบท และสรุปรวบรวมผลหลังการสอน จะได้ข้อมูลสำคัญเพื่อนำไปพิจารณาปรับปรุงแผนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนยิ่งขึ้น

2. ทำ

เมื่อจบขั้นตอนสุดท้ายของการ “คิด” วางแผนแล้ว จึงนำไปสู่ขั้น “ทำ” เป็นการนำแผนการสอนไปใช้กับผู้เรียน ในลักษณะการปฏิบัติตามแผน จึงขอแนะนำ พอสังเขปเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้ คือ

1) สร้างความตระหนัก แง่จุดประสงค์การเรียนรู้

ในขั้นนี้ ครูผู้สอนและผู้เรียนจะต้องร่วมกันแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ เพื่อให้เห็นคุณค่าของเนื้อหาที่เรียนรู้ ด้วยเทคนิควิธีการหรือสถานการณ์ต่างๆ เพื่อนำเข้าสู่การเรียนรู้ เช่น เล่นเกม ร้องเพลง อภิปรายกระบวนการคิด เป็นต้น

2) ครู และผู้เรียนร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอน ในแต่ละแผนการสอนที่กำหนดไว้ เป็นแนวทางให้ผู้เรียน โดยส่วนรวมจะกำหนดไว้อย่างกว้างๆ ในสภาพจริงอาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยนไปตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียนที่เป็นรายบุคคลด้วย

3) ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ ตามความถนัด ความสนใจ

กิจกรรมศิลปะ เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนได้แสดงออก ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ควรให้ออกาสนักเรียนเลือกหัวข้อเรื่อง เทคนิค วิธีการสร้างสรรค์ที่ตนสนใจ หรือตามความถนัดของตนเองได้ ไม่จำเป็นว่าผู้เรียนจะต้องสร้างงานเหมือนกันทั้งห้อง ผู้เรียนจะปฏิบัติงานตามขั้นตอน คือ ได้เรียนรู้จากใบงานหรือร่วมกันสรุปจากการอภิปรายกระบวนการกลุ่ม

4) ครูอำนวยความสะดวก แนะนำให้คำปรึกษา

ครู จะทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในเรื่องที่ผู้เรียน ต้องการความช่วยเหลือหรือคำแนะนำ คอยให้คำชมเชยกับชี้แนะ เท่านั้น ไม่ควรไปกำหนดกฎเกณฑ์หรือกำหนดผลงานของผู้เรียน ครู จะต้องระมัดระวังตน ไม่ครอบงำความคิดของผู้เรียน

5) ผู้เรียนนำเสนอผลงาน

เป็นการบูรณาการทักษะการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสาร ควรผลักดันให้ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มและรายบุคคลได้นำเสนอผลงาน ถ้าผู้เรียนยังไม่กล้าแสดงออก ให้ออกไปแสดงผลงานเป็นกลุ่ม ก็จะช่วยแก้ปัญหาผู้เรียนที่ไม่กล้านำเสนอผลงานได้

6) นักเรียน-ครู ร่วมกันสรุป และเสนอแนะเพิ่มเติม

เมื่อผู้เรียนนำเสนอผลงานจบลง ผู้ชมผลงานควรจะได้ แสดงความคิดเห็นร่วมกัน ร่วมกันวิจารณ์ผลงาน โดยชื่นชมในส่วนตัว ครูทำหน้าที่แนะนำเพิ่มเติมในส่วนที่จะนำไปปรับปรุงและเพิ่มเติมให้ สมบูรณ์ได้ ให้ผู้เรียนช่วยกันสรุปสาระที่ได้จากกิจกรรม เช่น การนำ

ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน การนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการแก้
ปัญหาขณะปฏิบัติ เป็นต้น

7) เสริมศักยภาพผู้เรียน

โดยจัดให้มีโครงการชมรมศิลปะเด็กและเยาวชนขึ้น
โครงการดังกล่าว เป็นเทคนิควิธีการที่นำมาพัฒนาผู้เรียนที่ร่วมกลุ่ม
สนใจด้านศิลปะ มาเรียนรู้เสริม ทั้งฝึกทักษะให้ชำนาญและซ่อม
เสริมกับผู้เรียนที่ต้องการพัฒนาด้านศิลปะ การจัดการชมรมจะฝึกให้
ผู้เรียนเป็นผู้กระทำทั้งสิ้น เช่น กำหนดหลักสูตรที่ต้องการเรียน เวลา
เรียน ครุมนหน้าที่เป็นที่ปรึกษาเท่านั้น

ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการ เป็นการนำมาจัด
คุณภาพ คือ นำผลงานที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานจนแล้วเสร็จมาวัดผล
และประเมินผลงาน เพื่อมาจัดคุณภาพของผู้เรียน ทั้งนี้มุ่งประเมิน
กระบวนการและคุณลักษณะในการทำงาน เพราะจุดมุ่งหมายของการ
เรียนศิลปะ มิใช่การมีผลงานดีเด่น แต่ต้องการให้มีความชื่นชมใน
งานศิลปะ มีความเพลิดเพลินในขณะปฏิบัติงาน ความงามของศิลปะ
เป็นเรื่องอัตนัยที่แต่ละคนมองไม่เหมือนกัน ครูต้องยอมรับผลงาน
ทุกชิ้นที่เกิดจากแนวความคิดของผู้เรียน ไม่นำผลงานผู้เรียนมา
เปรียบเทียบกัน เพื่อจัดอันดับหรือใช้ค่านิยมของครูมาประเมิน
การให้คะแนน ในเชิงรายงานความก้าวหน้าของแต่ละบุคคล จะช่วย
ให้ผู้เรียนได้ค้นพบสิ่งใหม่ๆ ด้วยตนเอง ย่อมทำให้ผู้เรียนมีความสุข
ในการสร้างสรรค์ผลงานตามแนวทางที่ตนถนัดและสนใจ

การวัดผลและประเมินผล เป็นทักษะอย่างหนึ่งที่ครูคิดปะควรวัดได้ฝึกการสร้างเครื่องมือ ฝึกวิจารณ์เครื่องมือที่ผู้อื่นสร้างแล้วทดลองนำไปใช้ พร้อมพิจารณาหาข้อปรับปรุง เพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเครื่องมือ เช่น แบบประเมินผลงาน แบบสังเกตพฤติกรรม (กระบวนการกลุ่ม รายบุคคล) เป็นต้น

8) การประเมินผล โดยเพิ่มสะสมผลงาน(Portfolio)

เป็นแนวทางหนึ่งของการประเมินตามสภาพจริงที่ใช้ในการประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนสามารถสะท้อนให้เห็นผลที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างชัดเจน เหมาะสมอย่างยิ่งกับการนำมาใช้ประเมินผลและวัดผลในวิชาศิลปศึกษา

9) การจัดนิทรรศการศิลปะ

เป็นกิจกรรมที่สำคัญในการจัดกระบวนการการสอนศิลปะ เพราะเมื่อผู้เรียนทำงานสำเร็จแล้ว ควรจะได้นำเอาผลงานมาจัดแสดงหรือจัดนิทรรศการขึ้นในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ใต้ร่มไม้ (ห้องเรียนธรรมชาติ) เพื่อประโยชน์ในการประเมินผล และกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจชื่นชมในผลงานของตนเองและผู้อื่น ทั้งนี้ต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัด การจัดนิทรรศการศิลปะนอกห้องเรียน ควรจัดเป็นงานที่มีรูปแบบมาตรฐาน อาจทำเป็นโครงการในแต่ละปีการศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

การสอนศิลปศึกษาจากประสบการณ์

จากการที่ได้ปฏิบัติงานสอนวิชาศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษา นับตั้งแต่ปี 2527 ถึงปัจจุบัน ประสบการณ์การสอนที่ผ่านมาได้พัฒนาการเรียนการสอนในวิชาศิลปะของตนเองมาโดยตลอด ทั้งในส่วนของ การปรับปรุงแผนการสอนศิลปศึกษา การนำรูปแบบ เทคนิคและวิธีการสอนแนวใหม่มาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับ พอสรุปได้ ดังนี้

การสอนศิลปศึกษา โดยยึดหลัก “CIPPA ART MODEL”

ซึ่งเป็นการนำหลักการเรียนการสอนแนว CIPPA MODEL ของ ดร.ทิสนา แจมมณี มาใช้ประยุกต์กับรูปแบบการสอนศิลปะของผู้สอน คือ ดังขั้นตอนต่อไปนี้

(C) CONSTRUCTION

คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญคือ ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ครูจะต้องใช้คำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดคิดหาคำตอบด้วยตนเอง หรือกระบวนการกลุ่มช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกันแก้ปัญหาได้

(I) INTERACTION

คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างกลุ่มปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดหรือการแนะนำเทคนิคใหม่ๆ ทางศิลปะ โดยให้กระบวนการระบบกลุ่มคุณภาพ Q.C.C. (Quality

Control Circle)

(P) PRACTICE

คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เพราะเป็นหัวใจของการเรียนการสอนศิลปะ ผู้เรียนจะพัฒนาคุณภาพของผลงานศิลปะขึ้นเป็นลำดับ ครูจะคอยชี้แนะอยู่ห่างๆ หรือให้คำปรึกษาเท่านั้น

(P) PARTICIPATION

คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทเรียน ร่วมแสดงความคิดเห็น เลือกกิจกรรมที่ตนสนใจหรือถนัดได้ เพื่อที่จะดึงศักยภาพที่มีอยู่ในตนเองมาใช้ให้มากที่สุด

(A) APPLICATION

คือ การนำศิลปะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง หรือนำไปบูรณาการกับวิชาต่างๆ

ผู้สอน ได้นำแนวคิดของผู้รู้และประสบการณ์การสอนของตนเอง เพิ่มต่อรูปแบบการสอนจาก CIPPA MODEL โดยเพิ่มคำว่า ART เพื่อให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาศิลปะ ในความหมายดังนี้

(A) AUTHENTIC ASSESSMENT

คือ การประเมินจากสภาพจริง เพื่อพัฒนาผู้เรียนที่ใกล้เคียงชีวิตจริง จะครอบคลุมการประเมินจากเพิ่มสะสมผลงานต่างๆ ล้วนแต่เป็นวิธีการประเมินจากสภาพจริงของกระบวนการเรียนการสอนศิลปะ

วิธีการประเมินดังกล่าว เป็นที่ยอมรับว่าช่วยพัฒนาผู้เรียนได้ดีที่สุด เพราะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนทุกคนมีความกระตือรือร้น ในการมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมต่างๆ สร้างงาน สร้างความรู้ของตนเอง ครูคอยสังเกตและตรวจผลงาน ให้คำชี้แนะแนวทาง ยกย่องชมเชย เพื่อให้ผู้เรียนได้นำข้อมูลย้อนกลับไปปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรและสังคมปัจจุบัน

(R) RESEARCH

คือ กิจกรรมทางวิชาการ ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาวิชาการให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป ช่วยมนุษย์คิดค้นสิ่งใหม่ๆ ขึ้นมา ซึ่งอาจพัฒนาจากปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือจินตนาการอันลึกซึ้ง ของผู้คิด ครูศิลปะ หรือครูผู้สอน นำมาใช้ในรูปแบบการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เป็นครูศิลปะมืออาชีพต่อไป

(T) THAILAND

คือ ความเป็นชาติไทย ได้แก่ ความเป็นไทย ชาติที่มีอิสระ เปี่ยมด้วยภูมิปัญญา ประเพณี และศิลปวัฒนธรรม อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ต้องมีในกิจกรรมของแผนการสอน

กระบวนการเรียนการสอนศิลปะในระดับประถมศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ เรียนรู้อย่างมีความสุข ครูผู้สอนจะนำเทคนิควิธีการสอนหลายๆ วิธีมาปรับใช้ให้สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาตามหลักสูตรที่ครบวงจร โดยจัดลำดับการจัดกิจกรรมการสร้างสรรค์ศิลปะ ได้ดังนี้

1. จัดทำตารางวิเคราะห์หลักสูตร ให้เหมาะสมกับ
ท้องถิ่นมากที่สุด

2. จัดทำกำหนดการสอน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม
เสนอแนะในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้

3. จัดทำแผนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ปรับหลักการ CIPPA ART MODEL มาใช้

3.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้เรียนจะได้รับการ
ปฐมนิเทศ กิจกรรมใหม่ๆ ด้วยเทคนิค วิธีการ สถานการณ์ที่เร้าใจ
กระตุ้นให้ผู้เรียนที่อยากจะเรียนรู้ เช่น การฝึกพื้นฐาน เรื่อง ศิล สมาธิ
ปัญญา หรือนำเหตุการณ์ที่น่าสนใจในชีวิตประจำวันมาอภิปราย ให้
สัมพันธ์กับเนื้อหาที่จะเรียนรู้ในเวลาเรียน

3.2 ขั้นสอน ยึดหลัก CIPPA ART MODEL
โดยปรับใช้ให้เหมาะสมกับกิจกรรม เน้นให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้
และปฏิบัติงานตามความสามารถ และความสนใจของตนได้มากที่สุด

3.3 ขั้นสรุป ผู้เรียนจะร่วมกันอภิปราย หรือให้
ตัวแทนของกลุ่ม ผลัดเปลี่ยนการนำเสนอผลงาน เพื่อชื่นชมและ
เสริมเสริมความรู้ในส่วนที่ต้องแก้ไขและปรับปรุง

3.4 ขั้นวัดผล ประเมินผล สังเกตพฤติกรรม
ด้านจิตพิสัย ศิลปนิสัยจากกระบวนการทำงาน ผลงาน คุพัฒนา
ความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยนำเพิ่มสะสมงานศิลปะ
มาประกอบการวัดผลและประเมินผล

การสอนศิลปศึกษา แบบโครงการ (Project method)

การจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ คือ การจัดการเรียนการสอนที่จัดประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้เรียนเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์โดยตรง ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ผู้เรียนจะได้ทำการทดลอง ได้พิสูจน์สิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง รู้จักหาวิธีการต่าง ๆ มาแก้ปัญหา ผู้เรียนจะทำงานอย่างมีระบบขั้นตอน รู้จักวางแผนในการทำงาน ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ฝึกการคิดวิเคราะห์ และประเมินตนเอง

1. แนวคิด

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักคิด รู้จักทำและรู้จักแก้ปัญหา
- 3) เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง
- 4) เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน ฝึกความเป็นผู้นำ และผู้ตาม
- 5) เพื่อจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กได้นำไปใช้ในการดำรงชีวิต

2. ขั้นตอนการสอนแบบโครงการ

ตัวอย่าง โครงการ

โครงการ ภาพเขียนฝาผนังเพื่อการเรียนรู้

ชื่อผู้จัดทำ ชมรมศิลปะเด็กและเยาวชน จังหวัดกำแพงเพชร

ที่ปรึกษา ครูปรินท์ กรรณิกา

เรื่องที่ต้องการศึกษา

อดีต ปัจจุบัน อนาคตของโรงเรียน วัดและชุมชนในจังหวัด
ของเราที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้ใหม่ๆ ในสังคมปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

1. ผู้เรียนรักถิ่นที่อยู่และภูมิใจในวัฒนธรรมไทย
2. ผู้เรียนกลุ่มสนใจศิลปะ ได้ปฏิบัติกิจกรรมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้กับชุมชน
3. มลทัศน์ในชุมชน ได้รับการแก้ปัญหา
4. ผู้เรียนสนุกสนาน รู้รักสามัคคีในการทำงาน

วิธีดำเนินงาน

ยึดหลักการเรียนการสอนตามแผนปฏิบัติการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการใช้กระบวนการศึกษาค้นคว้า 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1- กำหนดโครงสร้างการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม คือ

1.1 กำหนดสิ่งที่รู้แล้ว ให้ผู้เรียนวางแผนคิดหัวข้อเรื่อง ภาพเขียนฝาผนัง ตามความต้องการและความสนใจ

1.2 กำหนดสิ่งที่ต้องการ ให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูลว่าตนเอง กลุ่มชุมชน สังคมต้องการสิ่งใด

1.3 ให้ผู้เรียนบอกวิธีที่จะเรียนรู้

- ค้นคว้าเอกสาร หนังสือ

- สอบถามผู้รู้ในชุมชน

- ศึกษาจากวีดิทัศน์ (การเขียนภาพฝาผนัง)

1.4 กำหนดสิ่งที่รู้แล้วให้นักเรียนวางแผน คิดหัวข้อเรื่องภาพเขียน

ขั้นที่ 2- วางแผนการศึกษาค้นคว้า

ครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ ในการทำกิจกรรมของชมรม

ขั้นที่ 3- ศึกษาค้นคว้าและเก็บข้อมูล

3.1 นำสิ่งที่ผู้เรียนได้รับสาระการเรียนรู้มาทำภาพร่างต้นฉบับ เพื่อวิเคราะห์ชิ้นงาน

3.2 ปฏิบัติกิจกรรมตามปฏิทินการดำเนินงานภาพเขียนฝาผนัง

ขั้นที่ 4- วิเคราะห์ สรุปและนำเสนอผลงาน

ใช้แบบสำรวจกับกลุ่มคณะบุคคล ผู้เรียน วิจารณ์ผลงาน

ขั้นที่ 5- ปรับปรุงและพัฒนาผลงาน

5.1 นำข้อสรุปความคิดเห็นในแบบสำรวจมาปรับปรุงชิ้นงาน

5.2 บันทึกภาพถ่าย ภาพฝาผนัง คณะผู้เรียนและบุคลากร ผู้เกี่ยวข้อง จัดสะสมไว้ในแฟ้มสะสมงานต่อไป

ผลการศึกษา

.....
.....

สรุปผลการศึกษา

.....
.....

ข้อเสนอแนะ

1. ควรปฏิบัติกิจกรรมในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์
2. งบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงาน ห้างร้าน ในชุมชน เอกสารอ้างอิง เอกสาร หนังสือ

การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการประยุกต์ใช้ในพื้นที่ภายในโรงเรียนและบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง เช่น วัดหรือแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนการสอนศิลปศึกษา จะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจเนื้อหาของหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกไม่เบื่อหน่ายการเรียน เกิดความสนใจใฝ่รู้ และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพราะเห็นว่าความรู้ที่ได้รับนั้น สามารถนำมาใช้ประโยชน์ให้แก่ตนเองกับชุมชนได้

แหล่งการเรียนรู้ที่ได้จากการจัดสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้นำมาใช้ส่งเสริมการเรียนการสอนศิลปศึกษา ได้แก่

1. ศูนย์ศิลปศึกษา เป็นแหล่งการเรียนรู้ด้านศิลปะ มีการจัดแสดงผลงานนักเรียน ศิษย์เก่า ศิลปินรับเชิญ โดยหมุนเวียนนำมาจัดแสดง มุมสื่อต้นแบบศิลปศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรคงานแก่ผู้เรียน ผู้สนใจในงานศิลปะในชุมชน และเป็นที่ทำการของชมรมศิลปะเด็กและเยาวชน

2. ห้องเรียนธรรมชาติ ใช้บริเวณใต้ร่มไม้ของอาคารเรียน เป็นสถานที่ปฏิบัติงานด้านศิลปะ และฝึกกระบวนการทางปัญญา เช่น การสังเกตความงามของธรรมชาติจากของจริง

3. แหล่งการเรียนรู้ด้านศิลปกรรมในชุมชน ได้แก่ ศิลปกรรม ภายในวัด อุทยานประวัติศาสตร์ของจังหวัด เป็นต้น

ตัวอย่าง โครงการจัดสิ่งแวดล้อม

โครงการการจัดสิ่งแวดล้อม ศูนย์ศิลปศึกษาโรงเรียนวัดคูยาง และศูนย์เครือข่ายวิทยาด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

บทนำ

การพัฒนาการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาของโรงเรียนวัดคูยาง ได้ใช้เวลาพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยได้นำปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรการจัดกิจกรรมเสริมให้นักเรียนกลุ่มสนใจศิลปะ (ชมรมยุวศิลป์ ชมรมพุทธศิลป์ ชมรมศิลปะเด็กฯ) เพื่อพัฒนาผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ซึ่งเน้นกระบวนการกลุ่มคุณภาพ

กิจกรรมที่หลากหลายของโครงการนิทรรศการศิลปะ ครั้งที่ 1-11 ของโรงเรียนวัดคูยาง มีผลงานศิลปกรรมที่ดีเด่นสะสมไว้มากมาย รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นอันควรอนุรักษ์ จึงริเริ่มจัด

เป็นศูนย์ศิลปศึกษาเพื่อรวบรวมผลงานสร้างสรรค์ที่ล้ำค่าของเยาวชน
ศิลปินท้องถิ่น เป็นที่จัดแสดงนิทรรศการผลงานดังกล่าว

ศูนย์ศิลปศึกษาแห่งนี้ ยินดีให้บริการกับทุกโรงเรียนในเครือข่าย
เป็นแหล่งวิทยากรด้านศิลปะได้ระดับหนึ่ง ซึ่งจะต้องพัฒนาคุณภาพ
ให้สูงขึ้นในโอกาสต่อไป

ขอขอบคุณผู้ให้กำลังใจ ผู้ให้การสนับสนุนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
ในการจัดตั้งศูนย์ศิลปศึกษาฯ จนสำเร็จไปตามวัตถุประสงค์

ความเป็นมา

ศูนย์ศิลปศึกษาโรงเรียนวัดคูยาง ก่อตั้งเมื่อปีการศึกษา 2539
โดยนายปริพนธ์ วรรณิกา อาจารย์ 2 ระดับ 7 เป็นผู้ริเริ่ม นายวิรัตน์
ตันเจริญ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคูยาง คณะสภการบริหารโรงเรียน
คณะครู อาจารย์โรงเรียนวัดคูยาง และชุมชน เป็นผู้สนับสนุนโครงการ
สถานที่ดำเนินการของศูนย์ศิลปศึกษา เดิมใช้ห้องพักของโรงอาหาร
เป็นศูนย์ปฏิบัติงาน ต่อมาในปีการศึกษา 2540 ได้ใช้ห้องเรียน
ชั้นบนของอาคารเรียนที่ 2 โดยอาศัยบริเวณชั้นล่างสวนหย่อมหน้า
อาคาร และบริเวณรั้วไม้ภายในโรงเรียนวัดคูยางเป็นห้องเรียนธรรมชาติ

วัตถุประสงค์

1. เป็นศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา
2. เป็นแหล่งเผยแพร่วิทยากรด้านศิลปะของท้องถิ่น
3. เป็นที่ทำการของชมรมศิลปะเด็กโรงเรียนวัดคูยาง และ
ชมรมครูศิลปศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร

4. เป็นศูนย์รวมภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. เป็นโรงเรียนเครือข่ายวิทยากร ด้านศิลปศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

ลักษณะการบริหารงาน

ดำเนินการบริหารโดยคณะกรรมการสถานักเรียนของชมรมศิลปะเด็กโรงเรียนวัดคูยาง คณะครูสอนประจำวิชาศิลปศึกษา เป็นผู้กำกับการจัดกิจกรรมกรรมการโรงเรียนวัดคูยาง และคณะกรรมการสภาพบริหารโรงเรียนให้การนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน

1. งบบำรุงการศึกษาจากคณะกรรมการสภาพบริหารโรงเรียนวัดคูยาง
2. งบประมาณแผ่นดิน ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร
3. งบสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น และผู้มีจิตศรัทธาบริจาค

กิจกรรมของศูนย์ศิลปศึกษาที่ได้ดำเนินการมาแล้ว

1. กิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษา
2. นิทรรศการศิลปะแบบถาวร แบบหมุนเวียน และแบบชั่วคราว ตลอดปีการศึกษา
3. กิจกรรมเรารักศิลปะ (กลุ่มสนใจงานศิลปกรรมทุกประเภท)
4. กิจกรรมเข้าค่ายศิลปะ

5. กิจกรรมศิลปะไทยช่วยไทยของสมาชิกชมรมพุทธศิลป์
โรงเรียนวัดคูยาง
6. ให้บริการด้านความรู้ สื่อการสอนศิลปะแก่คณะครู นักเรียน
นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป
7. กิจกรรมสายสัมพันธ์ฉันท์พี่น้อง (บูรณาการศิลปะศึกษากับ
วิชาต่าง ๆ)
8. กิจกรรมนำสิ่งที่ดีแก่ท้องถิ่น
9. กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

□ ภารกิจของครูต้นแบบ เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของ ผู้เรียน □

ในการพัฒนาครูเครือข่ายในรูปแบบกัลยาณมิตรนิเทศ จำนวน 10 คน โดยใช้ระยะเวลา 4 เดือน ด้วยการสร้างศรัทธาต่อวิชาชีพครู มีการสาธิตรูปแบบการสอน ร่วมคิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูได้จัดทำโครงการขยายเครือข่ายงานปฏิรูปการเรียนรู้ วิชาศิลปศึกษา ดังจะขอเสนอโครงการไว้เป็นตัวอย่างหนึ่ง เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาครูเครือข่ายด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่อไป มีรายละเอียดของโครงการดังนี้

ตัวอย่าง โครงการ

โครงการ พัฒนาครูเครือข่ายงานด้านการจัดการเรียนการสอน
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิชาศิลปศึกษา ระดับประถมศึกษา

แผนงาน	วิชาการ
ผู้รับผิดชอบโครงการ	ครูปริพนธ์ วรรณิกา
ลักษณะโครงการ	โครงการใหม่
ระยะเวลาเริ่มต้นโครงการ	1 พฤศจิกายน 2542
ระยะเวลาสิ้นสุดโครงการ	28 กุมภาพันธ์ 2543

1. หลักการและเหตุผล

การปฏิรูปวัฒนธรรมการเรียนรู้ของครูตาม พ.ร.บ. การศึกษา
แห่งชาติ 2542 ครูต้นแบบซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติการเรียนการสอนของตน
มาก่อนแล้วนั้น จะเป็นที่พักของครูเครือข่าย รวมถึงสร้างผู้เรียนให้
เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข วิชาศิลปศึกษาเป็นสาระการเรียนรู้หนึ่ง
ที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ทำให้ครูเครือข่ายยกมาตรฐานระดับคุณภาพวิชาชีพครูของตนให้สูงขึ้น

2. ความหมายและขอบข่ายของโครงการ

ครูต้นแบบ คือ ครูที่มีผลงานดีเด่นด้านการเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ และเรียนรู้ด้วยความสุข มีขั้นตอนการสอนที่

สามารถเป็นแบบอย่างและสามารถขยายผลแก่เพื่อนครูเครือข่าย 10 คน ในลักษณะ “กัลยาณมิตรนิเทศ” ด้วยการสร้างศรัทธา สาทิตรูปแบบการสอน ร่วมคิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้และติดตามประเมินผลเป็นระยะเวลา 4 เดือน

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อให้ครูต้นแบบจัดระบบข้อมูล ที่เพื่อนครูเครือข่ายจะสามารถศึกษา และนำไปประยุกต์ใช้ได้

3.2 เพื่อให้ครูต้นแบบได้ปฏิบัติหน้าที่ “กัลยาณมิตรนิเทศ” ดำเนินการชี้แนะ และช่วยเหลือเพื่อนครูในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

4. เป้าหมาย

ครูเครือข่าย 10 คน

ทุกคนสามารถปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผ่านเกณฑ์ประเมิน

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

5.1 รวบรวมข้อมูล / การแสวงหาครูเครือข่าย

5.2 ขออนุมัติโครงการ

5.3 ประชาสัมพันธ์โครงการ

5.4 ปฐมนิเทศ

5.5 ดำเนินการประชุมเครือข่าย

- 5.6 กิจกรรมสร้างสรรค์ปฏิบัติจริง
- 5.7 ปฏิบัติงานกัลยาณมิตร
- 5.8 การประเมินผล
- 5.9 สรุปและรายงานผลโครงการ

6. แผนการดำเนินการ

กิจกรรม/ระยะเวลา	ปีการศึกษา			
	พย.42	ธค.42	มค.43	กพ.43
1. รวบรวมข้อมูลการแสวงหา ครูเครือข่าย	↔			
2. ขออนุมัติโครงการ	↔			
3. ประชาสัมพันธ์โครงการ	↔			
4. ปฐมนิเทศ	↔			
5. ดำเนินการประชุมครูเครือข่าย		↔		
6. กิจกรรมสร้างสรรค์ปฏิบัติจริง		↔		
7. ปฏิบัติงานกัลยาณมิตรนิเทศ		↔		
8. การประเมินผล				↔
9. สรุปและรายงานผล				↔

7. แผนการนิเทศติดตามผล

กิจกรรม/ระยะเวลา	ปีการศึกษา			
	พย.42	ธค.42	มค.43	กพ.43
1. ประเมินครูนักเรียนก่อน เริ่มโครงการ	↔			
2. เยี่ยมชั้นเรียนครั้งที่ 1	↔			
3. เยี่ยมชั้นเรียนครั้งที่ 2		↔		
4. เยี่ยมชั้นเรียนครั้งที่ 3			↔	
5. สัมมนาครูเครือข่ายครั้งที่ 1				↔
6. ประเมินผลนักเรียนเมื่อสิ้น โครงการ				↔
7. สัมมนาครูเครือข่ายเมื่อสิ้นสุด โครงการ				↔

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ครูเครือข่ายสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญได้

8.2 ครูเครือข่ายสามารถนำรูปแบบการเรียนการสอนของครูต้นแบบ ไปพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8.3 ครูและนักเรียนมีความสุขร่วมกันในการจัดกระบวนการเรียนการสอนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษา

□ จาก ครู ต้นแบบ ขยาย สู่ เพื่อน ครู เครือข่าย อย่าง ไม่ หยุด ยั้ง □

การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของครูต้นแบบ
สิ่งที่แนะนำขอให้กับเพื่อนครูผู้สนใจ ได้นำไปใช้เพื่อพัฒนาตนเอง
เป็นคำขวัญที่ว่า “เป็นผู้รักในความรู้ ร่วมเชิดชูคนดี ให้โลกนี้คือ
โรงเรียน ฝึกหมั่นเพียรพัฒนาตน” ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางสู่
การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องได้ ดังนี้

1. เป็นผู้รักในความรู้

ก่อนอื่นใด ตัวเราเองจะต้องเห็นคุณค่าของความรู้ เพราะ
เป็นสิ่งที่จะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อ
ตนเองและสังคมโดยรวม ทำให้เราต้องเฝ้าหาความรู้ด้วยความรักจน
เกิดเป็นนิสัยที่ดี คือ “มีความสุขในการเรียนรู้” นั่นเอง

2. ร่วมเชิดชูคนดี

เมื่อเรามีนิสัยรักในความรู้แล้ว เราควรจะค้นหาคนดีในใจของเราเพื่อมาเป็นกัลยาณมิตรที่ดี เป็นผู้ชี้แนะให้คำปรึกษา กับสิ่งที่เราต้องการจะพัฒนาความรู้และทักษะที่เราสนใจ โดยเชิดชูคนดีให้เป็นแบบอย่าง “นำส่วนดีๆ ของเขามาเป็นแนวทางพัฒนาตัวเราต่อไป”

3. ให้โลกนี้คือโรงเรียน

คิดเสียว่าโลกนี้ คือ โรงเรียน ทุกที่ทุกแห่งในโลก คือ แหล่งการเรียนรู้ อันจะเสริมสร้างสติปัญญาช่วยพัฒนาตนเอง ให้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สิ่งที่สำคัญเหนืออื่นใด เราจะต้องเป็นผู้ที่ “สามารถวิเคราะห์เลือกรับและปฏิเสธข้อมูลข่าวสารได้”

4. ฝึกหมั่นเพียรพัฒนาตน

ต้องหมั่นฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้รักความก้าวหน้า รักที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยฝึกฝนให้มีนิสัยรักการอ่าน เพราะหนังสือคือสื่อความรู้ ความคิดที่ยิ่งใหญ่ สิ่งที่ได้จากการอ่านก็จะเป็นความรู้ที่สามารถนำมาพัฒนาวิชาชีพของเรา นอกจากนั้นการเข้ารับการฝึกอบรมพัฒนาที่เราสนใจก็เป็นสิ่งจำเป็น เพราะกระบวนการฝึกอบรมพัฒนาในปัจจุบันนี้ทันสมัย ทันเหตุการณ์และที่สำคัญ เราได้ฝึกปฏิบัติจริง ได้เรียนรู้เทคนิควิธีการที่หลากหลายกับวิทยากรผู้ชำนาญการ

เมื่อเราพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดภาพลักษณ์และความรู้สึกที่ดีจะส่งผลให้ผู้เรียน เพื่อนครู ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องมองว่าเราเป็นผู้มีคุณลักษณะของครูต้นแบบที่ดีเหมาะสมกับความเป็น “ผู้นำในการปฏิรูปการเรียนรู้”

บรรณานุกรม

- เลิศ อานันทนะ. เทคนิควิธีการสอนศิลปะเด็ก. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- วิชาการ, กรม. ข้อคิดเบื้องต้นในการสอนและการสอบที่เน้นกระบวนการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2534.
- การวัดและการประเมินผลในชั้นเรียน กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ศิลปศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2540.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร : เลิฟแอนด์ลิฟเพรส, 2541.
- อุบล ตู้อัจฉินดา. หลักและวิธีสอนศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2532.

- - - - -

แนะนำครุต้นแบบ ปี 2542

ชื่อ/นามสกุล นายปรีพนธ์ วรรณิกา

ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 7

สถานที่ทำงาน/สังกัด

ชื่อสถานที่ โรงเรียนวัดคูยาง

สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ตำบล ในเมือง อำเภอ เมือง

จังหวัด กำแพงเพชร รหัสไปรษณีย์ 62000

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 138

หมู่ที่ 3 ซอย วัฒนวัชราท

ตำบล นครชุม อำเภอ เมือง

จังหวัด กำแพงเพชร รหัสไปรษณีย์ 62000

โทรศัพท์

โทรศัพท์ที่ทำงาน 0-5571-1085

โทรศัพท์ที่บ้าน 0-5579-9537

โทรสาร 0-5579-9266

คณะผู้ดำเนินการ

● ที่ปรึกษา

ดร.รุ่ง แก้วแดง

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

นางสาวมยุรี จารุปาน

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

● นักวิจัย

นายปริพนธ์ วรรณิกา ครูต้นแบบ ปี 2542

วิชา ศิลปศึกษา ระดับ ประถมศึกษา

● ผู้พิจารณารายงาน

อาจารย์ปราโมทย์ แสงพลสิทธิ์

● ผู้ดำเนินการโครงการ

นางสาวกัทธิดา พันธุมเสน

นางสาวสมรฉวีกร อ่องเอิบ

นางฟ้าม่วย เรืองเลิศบุญ

นางสาวชนิดา อาคมวัฒน์

● บรรณาธิการ ผู้เรียบเรียง และจัดพิมพ์ต้นฉบับ

นางฟ้าม่วย เรืองเลิศบุญ

● ผู้ประสาน

นายสมยศ พันธุ์โอฟารกุล

● หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กองทุนรางวัลเกียรติยศแห่งวิชาชีพครู (กรค.)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.)

สำนักนายกรัฐมนตรี

Q W W W W W W W W W W W W W W W W E

T
T
T
T
T
T
T
T
T
T

“เป็นผู้รักในความรู้
ร่วมเชิดชูคนดี
ให้ โลกนี้คือโรงเรียน
ฝึกหัดนักเรียนพัฒนาตน”

T
T
T
T
T
T
T
T
T
T

บริพนธ์ กรรณิกา

Y U U U U U U U U U U U U U U U U I

- บันเทิงกายเล่ม -

q w

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรของชาติให้คุ้มค่า
หากท่านไม่ใช้หนังสือเล่มนี้แล้ว
โปรดมอบให้ผู้อื่นนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

371.102 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ส 691 ร “ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ” การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบ “คิดก่อนทำ แล้วนำมาจัดคุณภาพ”

โดย ครูปริพนธ์ วรรณิกา, กรุงเทพฯ 2545.

54 หน้า

ISBN 974-241-357-6

1. ปฏิรูปการเรียนรู้
2. ปริพนธ์ วรรณิกา
3. ชื่อเรื่อง

“ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ” การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบ “คิดก่อนทำ แล้วนำมาจัดคุณภาพ”

โดย ครูปริพนธ์ วรรณิกา

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 38/2545

พิมพ์ครั้งที่ 1 มกราคม 2545

จำนวน 3,000 เล่ม

จัดพิมพ์เผยแพร่ กองทุนรางวัลเกียรติยศแห่งวิชาชีพครู (กรค.)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.)

โทรศัพท์ 0-2668-7123 ต่อ 2325-8, 0-2243-7914

โทรสาร 0-2243-7914

เว็บไซต์ <http://www.onec.go.th>

สำนักพิมพ์

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์

296 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 40 ถนนจรัญสนิทวงศ์

แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700

โทรศัพท์ 0-2433-0026-7, 0-2433-8586

โทรสาร 0-2433-8587